

Tænk terrørsikkerhed ved større arrangementer

En vejledning i at tage stilling til terrortruslen under planlægningen af større arrangementer

A large crowd of people is shown from behind, filling the frame. The image is in grayscale and has a dark, moody atmosphere. The people are densely packed, and their heads and shoulders are visible. A dark blue L-shaped graphic element is positioned in the top left corner, partially overlapping a white rectangular area that contains the text 'Forord'.

Forord

Terrorangrebene i Europa igennem det sidste årti viser, at større arrangementer har været mål for terror. Disse angreb kan inspirere til angreb her i Danmark.

Det er arrangøren, der har ansvaret for, at et større arrangement gennemføres på en sikkerhedsmæssig forsvarlig måde. Myndighederne – for eksempel det lokale politi – vejleder arrangøren og giver tilladelser til arrangementets afvikling. Som arrangør bør I derfor, i dialog med myndighederne, forholde jer til terrortruslen, når I planlægger et større arrangement.

Selv hvis terrortruslen i Danmark er alvorlig, er risikoen for at blive offer for et terrorangreb begrænset. Et højt trusselsniveau nødvendiggør altså ikke i sig selv, at større arrangementer gennemfører sikkerhedstiltag. Frygt og manglende vi-

den om håndteringen af terrortruslen kan føre til valg af sikkerhedstiltag, der ikke er proportionale med risikoen for et angreb.

Politiets Efterretningstjeneste (PET) har som national sikkerhedsmyndighed til opgave at bidrage til, at samfundet rustes til at imødegå terrortruslen. Med denne vejledning ønsker PET at inspirere til en risikobaseret stillingtagen til og håndtering af terrortruslen mod større arrangementer.

Vejledningen skal ses som et valgfrit supplement til relevant lovgivning og til myndighedssamarbejdet under planlægningen af større arrangementer. Samt som supplement til eksisterende vejledningsmateriale om sikkerhed og sikkerhedsplaner.

Udarbejdet af
Politiets Efterretningstjeneste
i dialog med myndigheder
og interesseorganisationer

Udgivelsesår 2019

Indhold

	Introduktion	6
	Risikovurdering	8
	Forberedelse.....	9
	Udvælgelse af angrebsscenarier.....	10
	Sandsynlighedsvurdering.....	10
	Konsekvensvurdering.....	12
	Risikoniveau.....	12
	Prioritering af risici.....	13
	Sikkerhedsløsning	14
	Sikkerhedsstrategi.....	15
	Principper for sikkerhedsløsninger.....	16
	Fysisk sikring.....	17
	Sikkerhedskultur.....	20
	Beredskab.....	21
	Yderligere inspiration	22
	Myndighedsroller.....	23
	Informationskilder.....	23
	Bilag	26
	Skabelon til risikovurdering.....	27

Introduktion

Formålet med vejledningen er at inspirere til, at der tages stilling til, om risikoen for et terrorangreb skal medføre sikkerhedstiltag ved større arrangementer. Samt at inspirere til proportionale og helhedsorienterede sikkerhedsløsninger.

Denne vejledning er målrettet større arrangementer som afholdes i permanente eller midlertidige lokaliteter. Det kan for eksempel være sportsarrangementer i multiarenaer, debatarrangementer i kulturcentre eller festivaler i det offentlige rum. Hvad der udgør et 'større' arrangement kan ikke defineres entydigt. Et stort antal gæster vil i de fleste tilfælde betyde, at arrangementet kan betragtes som større. Arrangementer med et mindre antal gæster kan imidlertid også betragtes som 'større', hvis der eksempelvis er tale om bestemte temaer eller målgrupper. Hvis I er i tvivl om arrangementet kan betegnes som større, anbefales det, at I læser denne vejledning.

Vejledningen henvender sig til jer, der er ansvarlige for sikkerheden. I kan anvende vejledningen i planlægningsfasen, hvor stillingtagen til terrortruslen bør integreres i jeres generelle ar-

bejde med sikkerhed og beredskab. Vejledningen kan bidrage til en kvalificeret dialog med arrangementets ledelse og relevante myndigheder – for eksempel det lokale politi – om terrrorsikkerhed. Samt til dialog med rådgivere og sikkerhedsudbydere om eventuelle terrrorsikkerhedstiltag.

At tage stilling behøver ikke være en omfattende proces. Vejledningens tre afsnit hjælper jer med at tage stilling på flere niveauer.

Første afsnit introducerer en metode til risikovurdering. Afsnittet guider jer til – med afsæt i en sandsynlighedsvurdering eller en samlet risikovurdering – at tage stilling til, om risikoen for et angreb skal medføre terrrorsikkerhedstiltag.

Andet afsnit hjælper jer med at tage stilling til en sikkerhedsløsning. Afsnittet giver inspiration til proportionale og helhedsorienterede sikkerhedsløsninger og introducerer typer af terrrorsikkerhedstiltag.

Tredje afsnit beskriver, hvor I kan finde yderligere inspiration til og vejledning om terrrorsikkerhedstiltag.

A grayscale photograph of a large group of people, likely a sports team, holding hands in a circle. They are wearing white long-sleeved shirts with dark stripes on the cuffs and dark caps. The background is a blurred crowd of spectators. A teal L-shaped graphic element is positioned in the top left corner, partially overlapping a white rectangular area that contains the text.

Risikovurdering

En risikovurdering kan danne grundlag for en kvalificeret dialog om terrorsikkerhed. I dette afsnit introduceres en metode til risikovurdering. Metoden bør tilpasses jeres overordnede risiko- og sikkerhedsarbejde. Figur 1 viser de seks trin, der udgør metoden. Den stiplede linje i figuren indikerer, at I bør genbesøge risikovurderingen, hvis der er ændringer i det aktuelle trusselsbillede op til afholdelsen af arrangementet.

Forberedelse

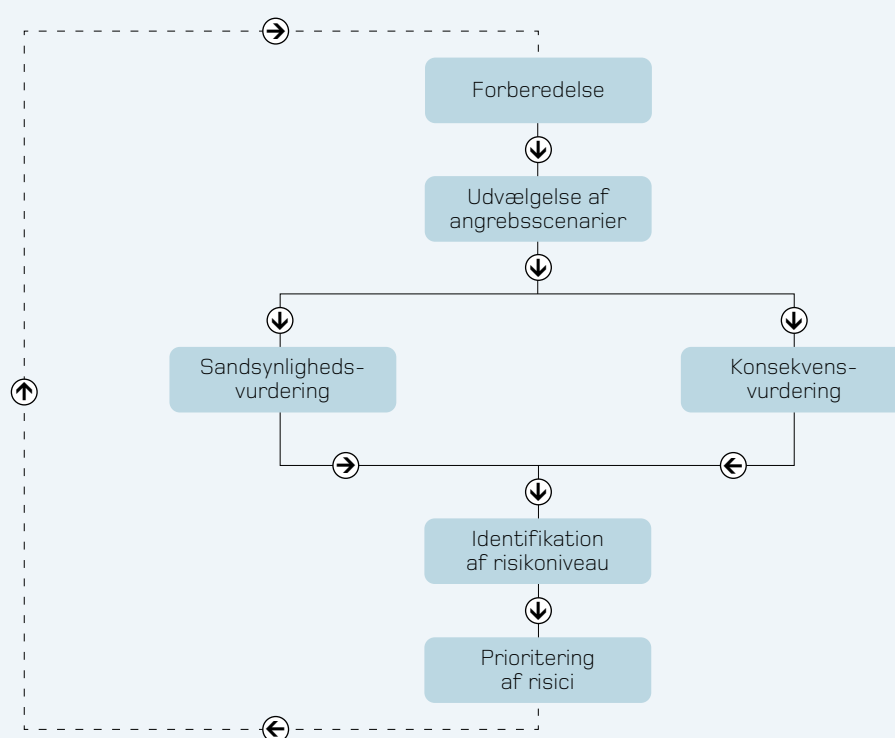
I bør gennemføre risikovurderingen *tidligt* i planlægningsforløbet. Dette muliggør, at eventuelle terrorsikkerhedstiltag kan integreres i det generelle sikkerhedsarbejde. Det bliver for eksem-

pel lettere at planlægge sikkerheds løsninger med flere funktioner, der både kan reducere risikoen for et terrorangreb og for andre uønskede hændelser. Tidlig stillingtagen muliggør desuden valg af sikkerheds løsninger, der er integreret i indretningen af arrangementsområdet. Eksempelvis løsninger der arbejder med placeringen af indgange og boder eller brugen af bænke og cykelstativer som barrierer.

Vurderingen kan med fordel udarbejdes i samarbejde med relevante kollegaer, da fælles drøftelser vil styrke gennemgangen af hvert vurderingstrin. Start derfor med at indkalde disse kollegaer til at deltage i processen.

I fællesskab kan I nu afgrænse det geografiske

Figur 1. Metode til risikovurdering

areal, som skal indgå i vurderingen. Her kan I tage stilling til gråzoneområder, der ligger i forlængelse af arrangementet. Det kan for eksempel være pladsen foran arrangementsområdet eller arrangementets trafikale adgangsveje.

Herefter begynder arbejdet med risikovurderingen. I processen kan I bruge metoder som brainstorm og rangering. I kan for eksempel starte med en fælles brainstorm over mulige scenarier og efterfølgende rangere scenarierne i en udvælgelsesproces. Bilag 1 indeholder en skabelon til arbejdsprocessen.

Udvælgelse af angrebsscenarier

Det første skridt er at udvælge angrebsscenarier, der afspejler *aktuelle* angrebstendenser. Scenarie refererer til måden, hvorpå et angreb kan gennemføres. I kan læse om det aktuelle trusselsbillede i PET's '[Vurdering af Terrortruslen mod Danmark](#)'.

Antallet af valgte angrebsscenarier kan begrænses til mellem tre og fem, hvis I vælger scenarier, der er væsensforskellige. I kan gøre dette ved først at vælge tre til fem overordnede scenariekategorier.

Eksempel på scenariekategorier

- Angreb med stikvåben
- Angreb med skydevåben
- Angreb med køretøj
- Angreb med eksplosiver
- Kombinationsangreb med flere angrebsmidler

Derefter kan I beskrive ét angrebsscenarie for hver scenariekategori. I kan kort beskrive:

- **Omfang:** Hvor mange gerningsmænd deltager?
- **Middel:** Hvilke(t) angrebsmiddel anvendes?
- **Mål:** Hvad er angrebet rettet mod?

Eksempel på angrebsscenarier

- #1: En gerningsmand vil med en lastbil angribe publikum ved et større sportsarrangement, der afholdes i det offentlige rum.
- #2: En gerningsmand vil med knive angribe koncertgæster til en koncert i en multiarena.
- #3: En gerningsmand vil med en pistol angribe lokalpolitikere til et debatarrangement i et kulturcenter.

Disse angrebsscenarier vil blive brugt som eksempler gennem vejledningen.

Sandsynlighedsvurdering

Det næste skridt er, at vurdere sandsynligheden for hvert af de valgte angrebsscenarier. PET's '[Vurderingen af Terrortruslen mod Danmark](#)' giver et indblik i det generelle trusselniveau i Danmark og refererer til forhold, der kan påvirke sandsynligheden for et angreb ved netop jeres arrangement. I jeres vurdering bør I medtænke følgende forhold:

- **Antal deltagere:** Sandsynligheden kan øges i takt med antallet og koncentrationen af deltagere.
- **Tilgængelighed:** Sandsynligheden kan øges ved åbne arrangementer, der er let tilgængelige for gerningsmanden i angrebsscenariet.
- **Synlig sårbarhed:** Sandsynligheden kan øges, hvis der er synligt sårbare forhold i arrangementets sikkerhedshåndtering, som kan udnyttes af gerningsmanden i angrebsscenariet.
- **Mediedækning:** Sandsynligheden kan øges i takt med eksponering i medier.
- **Geografi:** Sandsynligheden kan øges i større byområder med tilstedeværelse af militante ekstremistiske miljøer.
- **Tema:** Sandsynligheden kan øges, hvis arrangementet berører temaer, der i militante ekstremistiske miljøer kan opfattes som attraktive mål.

- **Særligt truede personer:** Sandsynligheden kan øges, hvis der deltager personer, som i ekstremistiske miljøer kan opfattes som attraktive mål.
- **Målgruppe:** Sandsynligheden kan øges, hvis arrangementets målgruppe kan opfattes som et attraktivt mål i militante ekstremistiske miljøer.

En grundregel er, at jo flere af disse forhold et arrangement opfylder, desto højere vurderes sand-

synligheden for terrorangreb at være. Men husk at overveje om der er nogle forhold, der vejer tungere end andre ved netop jeres arrangement.

I kan angive sandsynligheden på en skala fra én til fem, hvor én er 'meget lav' og fem er 'meget høj'. Sandsynligheden for terrorangreb ved større arrangementer vil som udgangspunkt bevæge sig indenfor de tre laveste sandsynlighedsværdier. I særlige tilfælde, hvor myndigheder har kendskab til en konkret trussel, benyttes de to høje værdier.

Uddrag fra sandsynlighedsvurderinger

- **Angrebsscenario #1:** Sportsarrangementet gennemføres i det offentlige rum i en af de største byer. Der forventes stor publikumsinteresse, og arrangementet vil blive dækket af nationale medier. Ved arrangementet er der synligt sikkerhedspersonale og politi til stede, men ikke køretøjsbarrierer. Arrangementet er derfor relativt tilgængeligt og sårbart. Sandsynligheden vurderes til to.
- **Angrebsscenario #2:** Koncerten afholdes i en arena med plads til 10.000 gæster i en middelstor by. Billetkontrol og tiltag som tjek af tasker og kropsvisitation medfører, at tilgængeligheden til selve koncerten er begrænset, men gerningsmanden har adgang til køområdet foran indgangen. Sandsynligheden vurderes til mellem én og to.
- **Angrebsscenario #3:** Debatarrangementet omhandler en række lokalpolitiske temaer og vil blive dækket af lokalavisen. Arrangementet foregår i en mindre by, og er rettet mod lokalbefolkningen. Der er ikke planlagt sikkerhedstiltag. Sandsynligheden vurderes til én.

Sandsynlighedsbaseret stilling til terrortruslen

Hvis I var i tvivl om I skulle forholde jer til terrortruslen, vil den samlede sandsynlighedsvurdering give jer en indikation af, hvor udsat jeres arrangement er for et terrorangreb. I kan på baggrund af en meget lav vurdering vælge, at sandsynlighedsbaseret stillingtagen er tilstrækkelig for fravalg af terrrorsikkerhedstiltag.

Med udgangspunkt i angrebsscenarierne i eksempelboksen kan sandsynlighedsbaseret stillingtagen være tilstrækkelig for scenarie #3.

Konsekvensvurdering

Det tredje skridt er at vurdere den værst tænkelige, realistiske konsekvens af angrebsscenarierne. I vurderingen bør I medtænke sårbare forhold og eksisterende sikkerhedstiltag. Sårbare forhold skal her forstås som forhold der gør, at arrangementen har begrænset mulighed for at reducere konsekvenserne af et angreb. Eksempler herpå er få flugtveje og medarbejdernes begrænsede kendskab til beredskabsplanen. I kan med fordel medtænke to konsekvenstyper:

- **Tab af liv og helbred:** Medarbejderes og gæsters liv samt fysiske og psykiske helbred.
- **Tab af aktiver:** Materielle, finansielle og omdømmemæssige tab. Både tab i direkte forlængelse af et angreb og som en indirekte konsekvens af et angreb.

For hvert angrebsscenarie udarbejdes en samlet vurdering af konsekvensniveauet. Vær opmærksom på at vægte 'liv og helbred' højere end 'tab af aktiver'. I kan angive konsekvensen på en skala fra én til fem, hvor én er 'meget lille' og fem er 'meget stor'.

Uddrag fra konsekvensvurderinger

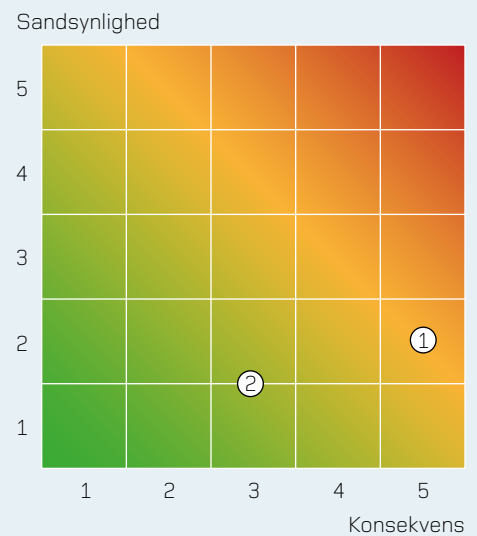
- **Angrebsscenarie #1:** Med undtagelse af politiets tilstedeværelse er der til sportsarrangementet ikke planlagt sikkerhedstiltag, der kan forsinke eller stoppe et lastbilangreb. Et sådan angreb kan få en *meget stor* konsekvens for *manges* liv og helbred, og kan få *store* indirekte konsekvenser for afholdelsen af lignende arrangementer. Den samlede konsekvens vurderes til fem.
- **Angrebsscenarie #2:** Til koncerten er tilstedeværelsen af sikkerhedspersonale et sikkerhedstiltag, der kan sikre hurtig evakuering. Knive udgør et 'langsomt' angrebsmiddel, hvor konsekvenserne kan begrænses væsentligt ved publikumsflugt. Angrebet kan få *store* konsekvenser for *enkeltes* liv og helbred og *moderate* indirekte implikationer for arenaens omdømme og billetsalg. Den samlede konsekvens vurderes til tre.

Risikoniveau

Nu hvor angrebsscenariernes sandsynligheds- og konsekvensværdier er blevet fastsat, kan I bruge disse værdier til at vurdere risikoen for de enkelte scenarier. Risiko kan altså forstås som en kombination af sandsynlighed og konsekvens.

Start med at placere scenarierne i risikomatricen, der er vist i figur 2. I risikomatricen illustreres forskellige risikoniveauer med en farveskala fra grøn til rød, hvor det laveste niveau er grønt, og det højeste niveau er rødt. I kan altså aflæse scenariernes relative risikoniveau på baggrund af deres placering i matricen.

Figur 2. Risikomatrice

Eksempel på identifikation af risikoniveauer

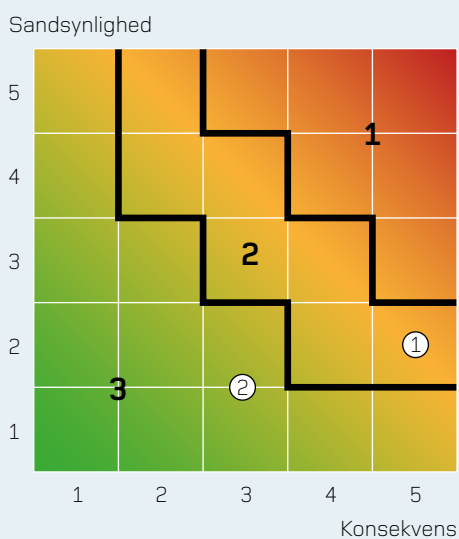
- **Angrebsscenarie #1:** På baggrund af en sandsynlighedsværdi på to og en konsekvensværdi på fem er scenariet indplaceret i figur 2.
- **Angrebsscenarie #2:** På baggrund af en sandsynlighedsværdi mellem én og to samt en konsekvensværdi på tre er scenariet indplaceret i figur 2.

Prioritering af risici

Når scenarierne er placeret i risikomatrixen, begynder det egentlige arbejde med prioritering af risici. Overvejelserne kan udgøre et afsæt til dialog med arrangementsledelsen og relevante myndigheder – for eksempel det lokale politi – om til- eller fravalg af terrorsikkerhedstiltag.

I praksis kan I inddelle risikomatrixen i tre prioriteringsområder. I kan anvende en prioriteringsmekanisme, der afspejler risikoniveauet som eksemplet vist i figur 3.

Figur 3. Prioriteringsområder i risikomatrixe

Prioriteringsområderne skelner mellem:

- Prioriteringsområde 1: Risici der ikke kan accepteres.
- Prioriteringsområde 2: Risici der kræver nærmere overvejelse.
- Prioriteringsområde 3: Risici der kan accepteres.

Prioriteringsområde 3 vælges for de områder i risikomatrixen, hvor der ikke er balance mellem risikoen og omkostningerne til at reducere risikoen. Omkostninger kan eksempelvis være af økonomisk art eller omhandle de praktiske forudsætninger for afviklingen af arrangementet.

Når I tager stilling til scenarier, der er placeret i prioriteringsområde 2, er det vigtigt at overveje scenariets konsekvens for arrangementet. Et relevant spørgsmål er derfor; kan I gennemføre arrangementet på samme måde næste år, hvis scenariet indtræffer?

I bør desuden medtænke jeres overordnede ressource- og prioriteringsramme. Her kan det være en hjælp at holde beslutningen op mod risikoen for andre uønskede hændelser som risikoen for tyveri, slagsmål eller madforgiftning. Det kan I gøre ved også at placere disse hændelser i risikomatrixen.

Risikobaseret stilling til terrortruslen

Hvis I med afsæt i risikovurderingen når frem til, at der ikke skal prioriteres terrorsikkerhedstiltag, stopper jeres stillingtagen til terrortruslen på dette niveau.

Med udgangspunkt i angrebsscenarierne i eksempelboksen kan terrorsikkerhedstiltag fravælges ved scenarie #2 og tilvælges ved scenarie #1.

Sikkerhedsløsning

Hvis I vælger at arbejde med en sikkerhedsløsning, der kan reducere risikoen for et terrorangreb, giver dette afsnit inspiration til, hvordan I kan gribe opgaven an. Afsnittet skal læses som en inspirationsliste, hvor I kan kombinere de anbefalinger, sikkerhedsprincipper og typer af tiltag, som passer til jeres arrangements størrelse, ressourcer, beliggenhed m.m.

Sikkerhedsstrategi

I kan med fordel starte med at udarbejde en sikkerhedsstrategi, hvor I opstiller den overordnede ramme for sikkerhedsløsningen. Dette giver jer et afsæt for dialog – med for eksempel det lokale politi, rådgivere eller sikkerhedsudbydere – om valg af sikkerhedstiltag. En sikkerhedsstrategi kan indeholde beskrivelser af:

- **Fokusområder:** Hvilke angrebsscenarier skal sikkerhedsløsningen adressere?
- **Målsætninger:** Hvad er de ønskede effekter af sikkerhedsløsningen?
- **Prioritering:** Hvordan skal målsætningerne prioriteres?

Fokusområder

I kan starte med at opliste de angrebsscenarier, som I vil adressere. Hvis det har betydning for valget af sikkerhedstiltag, bør I her præcisere angrebets midlet. Det kan for eksempel være køretøjets type og hastighed, da nogle køretøjsbarrierer kan stoppe en personbil med lav hastighed, men ikke en lastbil med lav hastighed.

Målsætning

Her kan I tage stilling til, hvad I gerne vil opnå med sikkerhedsløsningen. Jeres målsætninger bør – så vidt muligt – tage afsæt i de sårbare forhold, som I har identificeret i risikovurderingen. Målsætningerne kan med fordel bygge på følgende sikker-

hedsprincipper. Tre principper er rettet mod gerningsmanden og to principper er målrettet arrangementets medarbejdere og gæster.

Gerningsmanden:

- **Afskrækkelse:** At afskrække en gerningsmand fra at påbegynde et angreb.
- **Detektion:** At identificere og alarmere om, at en gerningsmand er ved at planlægge eller gennemføre et angreb.
- **Forsinkelse:** At forsinke – og hvis muligt standse – en gerningsmand, der er ved at gennemføre et angreb.

Medarbejdere og gæster:

- **Adfærd:** At forbedre sikkerhedsadfærden i organisationen.
- **Håndtering:** At forbedre organisationens håndtering af et angreb.

Et godt udgangspunkt for valg af målsætninger er, at de skal være proportionale med den konkrete risiko. Målsætninger skal desuden afspejle en realistisk ressourcetilprioritering.

Prioritering

På baggrund af jeres prioritering af de forskellige målsætninger, kan I udarbejde en økonomisk ramme for sikkerhedsløsningen og en tidsplan for implementeringen af tiltag.

I ressourcetilprioriteringen bør I være opmærksomme på, at målsætningerne også kan reducere risikoen for andre uønskede hændelser. Eksempelvis vil målsætninger om afskrækkelse eller detektion også kunne reducere risikoen for tyveri eller slagsmål.

Uddrag fra sikkerhedsstrategi for angrebs-scenarie #1

- **Fokusområde:** Angreb med en lastbil i høj fart mod gæster til et sportsarrangement i det offentlige rum.
- **Målsætning:** 1) at afskrække gerningsmanden 2) at forbedre medarbejdernes kendskab til håndteringen af et angreb 3) at forsinke et angreb mod områder med en særlig høj koncentration af gæster.
- **Prioritering:** De to første målsætninger er mindre ressourcetunge, da de kan integreres i eksisterende trafikregulerings-, beredskabs- og kommunikationsindsatser. Afsatte midler skal derfor primært gå til den tredje målsætning.

Figur 4. Helhedsorienteret sikkerheds-løsning

Principper for sikkerheds løsninger

Her kan I finde inspiration til principper, der med fordel kan indtænkes i arrangementets sikkerheds-løsning.

Helhedsorienteret sikkerhed

Dette princip handler om helhedsorienterede sikkerheds-løsninger. Det vil sige forsøg på at undgå sårbare forhold i arrangementets sikkerheds-håndtering, da effekten af et sikkerhedstiltag ikke er bedre end 'det svageste led'. Valg af særligt sikrede døre har for eksempel en begrænset effekt, hvis arrangementets medarbejdere lader dørene stå på klem.

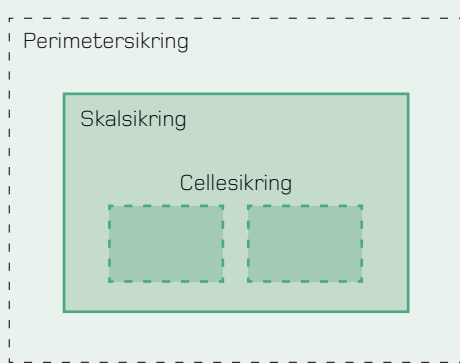
Figur 4 illustrerer, at en helhedsorienteret sikkerheds-løsning afhænger af tiltag, der involverer fysisk sikring, sikkerhedskultur og beredskab. Til-sammen giver det en robust sikkerhedshåndtering under afviklingen af arrangementet.

Sikring i lag

Dette princip er rettet mod fysisk sikring. Princippet handler om at forhindre, at en gerningsmand uhindret kan gennemføre et angreb efter gennembrud af et sikringslag. Princippet kan anvendes ved arrangementer, der afholdes i bygninger eller i det offentlige rum. En lagdelt sikrings-løsning kan opdeles i to eller flere lag. Overordnet kan der arbejdes med:

- **Cellesikring:** Særlig sikring af mindre områder. Eksempelvis sikring af VIP-område eller scene-område.
- **Skalsikring:** Sikring langs bygningens afgrænsning eller en naturlig afgrænsning indenfor arrangementsområdet. For eksempel sikring af bygningens facade eller langs festivalens koncertplads.
- **Perimetersikring:** Sikring langs arrangements-områdets ydre grænse. For eksempel sikring langs bygningens matrikel eller den ydre grænse for festivalområdet.

Figur 5. Sikring i lag

De forskellige sikringslag kan have forskellige beskyttelsesniveauer. En sikringsløsning kan for eksempel opbygges, så perimetersikringen har en afskrækkende og detekterende effekt, hvor cellesikringen har en væsentlig forsinkende effekt.

I gråzonen udenfor arrangementsområdet kan I arbejde med punktvis sikring ved særligt vigtige områder som til- og frakørselsveje. Samt med sikring af mindre områder med en høj koncentration af gæster. Området foran en indgang kan eksempelvis beskyttes af køretøjsbarrierer eller af et højt antal sikkerhedspersonale. I skal dog være opmærksomme på, at gråzonesikring kræver tilladelse fra den relevante ejer af gråzoneområdet.

Certificeret sikring

Dette princip omhandler produkter til fysisk sikring. I bør – på baggrund af jeres målsætninger – forholde jer til, om I vil benytte produkter, der er certificerede efter internationale standarder. En standard angiver, at produktet er testet til et vist beskyttelsesniveau. Eksempelvis at produktet kan standse et køretøj af en given type med en given hastighed.

Produkter, som ikke er certificerede, kan anvendes, hvis I vælger, at en ikke-dokumenteret af-

skrækkende eller forsinkende effekt er tilstrækkelig. Erfaringer fra køretøjsangreb har for eksempel indikeret, at normalt byrumsinventar som bænke, skraldespande og gadeskilte kan have en afskrækkende effekt på gerningsmandens valg af rute.

I kan arbejde med certificerede produkter i hele sikringsløsningen, eller I kan vælge certificerede produkter ved særligt udsatte eller vigtige områder og produkter med et lavere eller ukendt beskyttelsesniveau på resten af arrangementsområdet.

Skalérbar sikring

Dette princip er også målrettet fysisk sikring, og handler om fleksibilitet i sikringsløsningen. Med skalérbar menes altså, at I medtænker, hvordan sikringsløsningen kan skaleres op eller ned på baggrund af eventuelle ændringer i risikobilledet op til afholdelsen af arrangementet.

Skalérbar sikring sker ved hjælp af aktive og midlertidige tiltag. Aktive tiltag er permanente foranstaltninger, der kan aktiveres eller udvides. Eksempelvis aktivering af porte ved en bygning, der under normale forhold ikke er i brug, eller adgangskontrol, der udvides fra billettjek til visitation af tasker. Midlertidige tiltag er mobile foranstaltninger, der kan placeres eller tilkaldes. Det kan for eksempel være lastbiler, der bruges som køretøjsbarrierer, eller en aftale med et vagtfirma om eventuel tilkaldelse af vagtpersonale.

Fysisk sikring

Hvis I har valgt målsætninger, der tilsigter at afskrække, detektere eller forsinke en gerningsmand, bør I arbejde med fysisk sikring af arrangementet. Fysisk sikring kan både bestå af *fysiske barrierer* som hegn, døre og låse, *elektroniske løsninger* som TV-overvågning og alamsystemer samt *taktiske tiltag* som procedurer, kommunikation og sikkerhedspersonale. Her kan I finde information om disse typer af sikringstiltag.

Tiltag der kan afskrække en gerningsmand

Synlige sikringstiltag kan have en afskrækkende effekt på en gerningsmand, da de sender et signal om beskyttelsesniveauet under arrangementet.

På linje med synlige sikringstiltag, kan kommunikation om sikkerheden under arrangementet også have en afskrækkende effekt. I kan for eksempel offentliggøre overordnede oplysninger om sikkerhedstiltag på arrangementets hjemmeside. Der kan stå, at der gennemføres visitation ved ankomst, at køretøjer ikke har adgang, eller at der er sikkerhedspersonale ved indgangen. Sikkerhedstiltagernes detaljer – eksempelvis antallet af sikkerhedspersonale og deres nøjagtige placering – bør ikke omtales.

I arbejdet med afskrækkende tiltag kan I medtænke, hvordan tiltagene vil blive modtaget af arrangementets medarbejdere og gæster. I kan eksempelvis overveje, hvilken virkning tiltagene vil have på medarbejderen og gæsters tryghed.

Tiltag der kan detektere en gerningsmand

Detektering kan ske gennem elektroniske løsninger eller ved hjælp af medarbejdere og gæster.

I kan bruge elektroniske løsninger som sensorer, alarmer, TV-overvågningssystemer og elektronisk adgangskontrol. Elektroniske løsninger kan være rettet mod strategisk vigtige områder som indgange eller generel områdeovervågning af eksempelvis festivalpladsen. Elektroniske løsninger kan desuden understøtte sikringslag. Der kan for eksempel benyttes TV-overvågning langs hegnet (perimeteren), i bygningen (skallen) kan der kan opsættes automatisk indbrudsalarmanlæg på døre og vinduer, og ved udvalgte rum (cellen) kan der etableres adgangskontrol med nøglekort. Som hovedregel bør elektroniske løsninger monitoreres og data lagres.

I kan instruere jeres medarbejdere i at være opmærksomme på mistænkelige forhold. Gæster kan også involveres i detektering af mistænkelige forhold, hvis de bliver opfordret til at rapportere sådanne forhold til arrangementets medarbejdere.

PET har udarbejdet "Mistænkelige Anton" som hjælp til at huske, hvad der kendetegner mistænkelig adfærd. Huskereglen er vist i figur 6.

Figur 6. Mistænkelige Anton

Uniformering af medarbejdere og synlige adgangskort eller -armbånd (akkrediteringskort) kan lette arbejdet med at erkende mistænkelig adfærd på områder, der kun er tilgængelige for medarbejdere.

For at sikre optimale forhold til detektering kan I desuden arbejde med belysning og ryddede arealer, så der er god sigtbarhed.

Tiltag der kan forsinke en gerningsmand

Fysiske barrierer, som en gerningsmand skal gennembyrde, kan forsinke et angreb. Her følger inspiration til arbejdet med fysiske barrierer i forbindelse med celle-, skal- og perimetersikring, adgangskontrol samt køretøjsregulering.

I skal være opmærksomme på, at alle fysiske barrierer skal overholde gældende krav, og at de skal vælges under hensyn til beredskabets procedurer for evakuering samt brand- og redningsindsats.

Celle-, skal- og perimetersikring

Celle-, skal- og perimetersikring sikrer, at personer og køretøjer kun har adgang til arrangementet gennem officielle indgange.

De tre sikringslag kan bestå af forskellige typer af fysiske barrierer. Celle- og skalsikring kan for eksempel bestå af døre og låse af en god sikringsmæssig kvalitet og vinduer med indbrudshæmmende film. Perimetersikringen kan bestå af hegn, terrænspring og beplantning.

Adgangskontrol af gæster og køretøjer

Adgangskontrol gennemføres for at sikre, at I ved hvem eller hvad, der kommer ind til arrangementet. Det kan gennemføres i flere lag – celle, skal og perimenter – og på flere niveauer. I første lag kan sikkerhedspersonale for eksempel kontrollere billetter, og i et eventuelt andet lag kan sikkerhedspersonale tjekke, at gæstens identitet stemmer overens med navnet på backstagelisten. Kontrollen bør understøttes af fysiske barrierer som døre, porte, bomme eller rotationslåger.

Sikkerhedspersonale kan under adgangskon-

trollen søge efter objekter, der ikke må medbringes til arrangementet. Men deres opgave – hvad de skal lede efter, og hvor grundigt det skal gøres – bør være klart defineret, da screening og visitation kan være en omfattende og tidskrævende opgave.

For at begrænse antallet af personer og køretøjer udenfor arrangementets ydre sikringslag, kan adgangskontrollen tilrettelægges, så der sikres hurtige passagetider ved ind- og udgange. Her kan I blandt andet arbejde med:

- At åbne indgange i god tid.
- At tilpasse antallet af åbne indgange løbende, så der ikke opstår lange køer og blokerede flugtveje.
- At ind- og udgange kan benyttes til det modsatte i tilfælde af evakuering.

Adgangskontrol af køretøjer kan reguleres, så der kommer flere restriktioner, jo tættere I kommer på afholdelsen af arrangementet. I dagene op til arrangementet kan der eksempelvis være ubegrænset adgang til området kombineret med lokale sikringsløsninger som stikprøvekontrol. På dagen for arrangementet kan der være adgang for køretøjer med en særlig tilladelse kombineret med en undersøgelse af køretøjet.

Køretøjsregulering

Der kan benyttes forskellige typer af køretøjsregulerende tiltag, der kan nedsætte hastigheden eller adskille kørende og gående trafik. I kan for eksempel arbejde med:

Trafikregulering

- Omlægning af trafik, så køretøjer er forment adgang i nærheden af arrangementet.

Ændring af vejforløbet

- Opsætning af chikaner, så der skabes sving eller kurver.
- Kanaliserende tiltag, der indsnævrer vejens bredde.

Køretøjsbarrierer

- Pullerter
- Parkering af køretøjer
- Mure eller hegn
- Større træer eller beplantninger
- Byrumsinventar som blomsterkasser, kunst, bænke og cykelstativer

Boder og lignende kan desuden opsættes, så de virker styrende og begrænsende for kørende og gående trafik.

Sikkerhedskultur

Hvis I har valgt målsætninger, der tilsigter at forbedre sikkerhedsadfærden, bør I arbejde med sikkerhedskulturen under arrangementet. Sikkerhedskultur skal her forstås som summen af medarbejdernes – ansatte såvel som frivillige – og gæsternes viden, motivation, holdninger og adfærd til sikkerhedsspørgsmål. Her kan I finde information om tre indsatsområder, der kan styrke jeres sikkerhedskultur.

Sikkerhedsprocedurer

Det første skridt for at opnå en god sikkerhedskultur er at definere, hvilken sikkerhedsadfærd I forventer af jeres medarbejdere og gæster. Det kan I gøre ved at udarbejde sikkerhedsprocedurer, der trin for trin giver instrukser til håndteringen af forskellige sikkerhedsspørgsmål.

Overvej derfor om I har sikkerhedsprocedurer for håndteringen af relevante sikkerhedsspørgsmål. Det kan eksempelvis være for:

- Adgangskontrol
- Anmeldelse af mistænkelige forhold
- Aktivering af beredskabet
- Krisekommunikation

Sikkerhedskendskab og -adfærd

Uanset hvor mange procedurer der er udarbejdet, så har de kun en effekt, hvis jeres medarbejdere og gæster kender dem. Udarbejdelsen af procedurer bør derfor understøttes af initiativer, der

øger kendskabet til disse. I kan arbejde med skriftlige sikkerhedsinstrukser, kampagner, uddannelser og øvelser.

Jeres initiativer kan målrettes de relevante målgrupper. I kan for eksempel fortælle jeres gæster, hvordan de kan anmelde mistænkelige forhold. Opfordringen kan ske ved opslag på hjemmesider, ved skiltning eller via tekst på billetten. I kan lave sikkerhedskampagner rettet mod alle medarbejdergrupper. Endelig kan I målrette information til de medarbejdere, der har særlige opgaver og funktioner, som kræver kendskab til eksempelvis kriseledelse eller -kommunikation.

God sikkerhedskultur omfatter også medarbejdernes vilje og evne til at efterleve sikkerhedsprocedurerne og til at tage aktivt del i at værne om sikkerheden. Sikkerhedskultur er et ledelsesansvar, og ledelsen bør derfor engagere sig og aktivt involvere medarbejderne i processen. I kan starte med at italesætte behovet for en god sikkerhedskultur og at skabe opmærksomhed om medarbejderhandling, der er i strid med sikkerhedsprocedurerne. Det næste skridt kan være at løbende at indøve og evaluere sikkerhedsprocedurerne.

Personsikkerhed

Personsikkerhed er en forudsætning for god sikkerhedskultur. I bør være opmærksomme på, at medarbejdere og samarbejdspartner kan udgøre en insidertrussel. De kan både bevidst og ubevidst give deres viden til de forkerte personer.

I kan arbejde med jeres procedurer for ansættelse af medarbejdere samt jeres krav til eventuelle samarbejdspartner, eksempelvis jeres leverandører. Retningslinjer og krav kan omhandle medarbejdernes identitet og straffeforhold.

Sikkerhedstjek af medarbejdere kan ske gennem fremvisning af billedlegitimation, CV med eksemplardokumenter, straffeattest, tjek af referencer m.v. Sikkerhedstjek kan gennemføres på flere niveauer, der afspejler medarbejderens funktion og kendskab til arrangementets sikkerhedshåndtering.

Beredskab

Hvis I har valgt målsætninger, der tilsigter at forbedre håndteringen af et terrorangreb, bør I arbejde med tiltag, der styrker beredskabet. Sådanne tiltag kan eksempelvis være en beredskabsplan, medarbejderinstruktioner (i form af actioncards) eller aftaler, der beskriver, hvordan et terrorangreb håndteres i samarbejde med politi, redningsberedskab og sundhedsberedskab.

Her i afsnittet kan I finde information om krisekommunikation. Der henvises til Beredskabsstyrelsens [hjemmeside](#), hvor I kan finde vejledning i beredskabsplanlægning m.m.

Krisekommunikation

Et centralt punkt i beredskabsplanlægning er, hvordan der kommunikeres til medarbejdere, gæster, presse m.fl. i tilfælde af et terrorangreb. I bør afklare:

- Hvem har ansvaret for krisekommunikation?
- Hvilke kommunikationskanaler og anvisninger anvendes til gæster og medarbejdere?
- Hvilke kanaler benyttes til at kommunikere med offentligheden?

Vær opmærksom på, at anvisninger til gæster og medarbejdere tilpasses de forskellige angrebs-scenarier. I tilfælde af en brand eller bombetrusel kan anvisningen være evakuering, Rigspolitiet har udarbejdet anvisningen 'flygt, gem dig, alarm' til brug i tilfælde af påbegyndte væbnede angreb. Anvisningen er illustreret i figur 7.

Figur 7. Rigspolitiets evakueringsanvisning

FLYGT

Kom væk fra farezonen og i sikkerhed. Det er bedre end at overgive sig.

GEM DIG

Hvis du ikke kan flygte, så gem dig. Sæt din telefon på lydløs og slå vibration fra. Barrikader dig, hvis du kan.

ALARMER

Ring 112, når det er sikkert at gøre det. Forhold dig roligt, når politiet ankommer. Følg politiets anvisninger og sørg for, at dine hænder er synlige.

POLITI

A sepia-toned photograph of a large crowd of people sitting on the grass at an outdoor event, likely a festival or concert. In the foreground, three people are seen from behind, sitting on the grass. The person on the left is wearing a striped t-shirt and a hat, with their right arm raised. The person in the middle has long, wavy hair and is wearing a light-colored top, with their right arm raised. The person on the right has long, straight hair and is wearing a patterned top, with their right arm raised. The background is filled with many other people, some standing and some sitting, all looking towards the same direction. The overall atmosphere is one of a large, communal gathering.

Yderligere inspiration

Har I brug for mere inspiration til arbejdet med terrørsikkerhedstiltag, kan I i dette afsnit læse om myndighedsroller, og hvor I kan finde yderligere information.

Myndighedsroller

En sikker afvikling af et større arrangement kræver et godt samarbejde med relevante myndigheder og organisationer, der udbyder transport, trafikregulering og førstehjælp. Her kan I finde information om relevante myndigheders rolle og sikkerhedsydelse.

Politikredsen

Den lokale politikreds kan vejlede arrangøren i sikrings spørgsmål, hvis arrangementet er af en vis karakter eller størrelse.

Som arrangør skal I desuden indhente tilladelse til afholdelse af arrangementet ved den lokale politikreds. Politikredsen kan stille betingelser for tilladelsen, for eksempel at der skal udarbejdes en sikkerhedsplan.

PET

PET har til opgave at forebygge, efterforske og modvirke terrorisme. PET står for særligt truede personers sikkerhed samt rådgiver indenfor sikring af særligt truede eller kritiske arrangementer.

PET udbyder opmærksomhedstræning for relevante aktører.

Kommunen

Der vil ofte være flere kommunale forvaltninger, som skal inddrages i sikkerhedshåndteringen af et større arrangement. De primære forvaltninger vil som udgangspunkt være:

- Byggemyndigheden: Indretning af plads eller anvendelse af bygninger.
- Vejmyndigheden: Rådighed over vejareal, parkering, vejspærring m.v.
- Miljømyndigheden: Støj, affaldshåndtering og miljøhensyn.

Redningsberedskabet

Redningsberedskabets opgave er at begrænse og afhjælpe skader på personer, ejendom og miljø ved blandt andet terrorangreb. Det lokale redningsberedskab vil alt efter arrangementets størrelse og karakter kunne deltage i dele af planlægningen og afviklingen af arrangementet. Det kan omhandle tilkørselsveje, mødepunkter, mødeplaner, pladsfordelingsplaner m.v. Redningsberedskabet udfører også brandsyn, hvis dette er påkrævet.

Ved arrangementer af en vis størrelse og karakter kan der tilkøbes ekstra beredskabskapacitet.

Sundhedsberedskabet

Sundhedsberedskabet omfatter blandt andet den præhospitale indsats ved terrorangreb og andre beredskabshændelser.

Ved arrangementer af en vis størrelse og karakter kan der tilkøbes ekstra sundhedsberedskab.

Informationskilder

Hvis I ønsker yderligere inspiration til terrørsikkerhedstiltag, kan I her finde forslag til informationskilder.

Vejledning om terrørsikkerhed

[Tænk terrørsikkerhed i bygninger](#)

- Denne PET vejledning giver inspiration til arbejdet med terrørsikkerhed i bygninger.

Tænk terrørsikkerhed i det offentlige rum

- Denne PET vejledning giver inspiration til arbejdet med terrørsikkerhed i det offentlige rum.

Terrørsikring i bygge- og anlægsprojekter

- Denne PET vejledning giver inspiration til projektering af fysisk sikring i bygge- og anlægsprojekter.

Vejledning om sikkerhed ved større arrangementer

Vejledning om sikkerhed ved større udendørs musikarrangementer

- Denne vejledning giver inspiration til det generelle arbejde med sikkerhed ved arrangementer.
- Vejledningen er udarbejdet af Justitsministeriet og Kulturministeriet.

Vejledning om udarbejdelse af sikkerhedsplan for større udendørs musikarrangementer

- Denne vejledning giver inspiration til udarbejdelsen af lovpligtige sikkerhedsplaner.
- Vejledningen er udarbejdet af Rigspolitiet.

Vejledning om beredskab

Vejledninger til udarbejdelse og vedligeholdelse af beredskabsplaner m.v. kan findes på Beredskabsstyrelsens [hjemmeside](#).

Vejledning om sikringsstandarder

Standarder til terrørsikring

- Denne PET oversigt giver inspiration til standarder, der kan anvendes til terrørsikring.

Uddannelse

Omtanke

- PET tilbyder kurset Omtanke, der giver en indføring i opmærksomhedstræning og håndtering af et terrorangreb.

An aerial photograph of a crowd of people on a sandy beach. The scene is captured from a high angle, showing the silhouettes of the people and their long, dark shadows cast across the sand. The shadows are elongated and point towards the upper right, indicating a low sun position. The people are scattered across the frame, some standing in small groups, others walking. The sand is a uniform light brown color. In the top left corner, there is a white rectangular area with an orange L-shaped graphic element on its left side, containing the word 'Bilag' in a black sans-serif font.

Bilag

Skabelon til risikovurdering

(Udfyld én skabelon for hvert angrebsscenario)

Udvælgelse af angrebsscenario

Beskriv angrebets omfang, middel og mål:

Sandsynlighedsvurdering

Vurdér arrangementets score indenfor følgende forhold: *'antal deltagere, tilgængelighed, synlig sårbarhed, mediedækning, geografi, tema, særligt truede personer, målgruppe'*:

Lav en samlet sandsynlighedsvurdering fra én (meget lav) til fem (meget høj):

Konsekvensvurdering

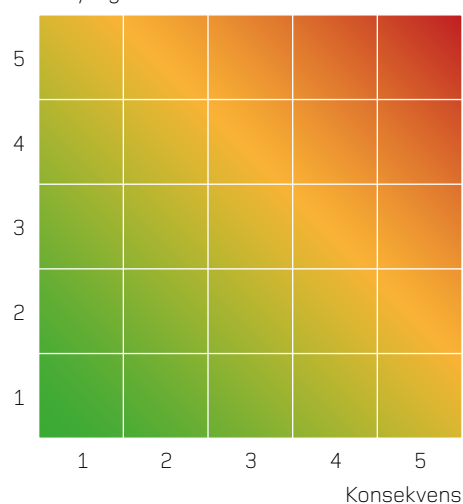
Vurdér de værste tænkelige realistiske konsekvenser for tab af liv og helbred samt tab af aktiver:

Lav en samlet konsekvensvurdering fra én (meget lille) til fem (meget stor):

Identifikation af risikoniveau

På baggrund af konsekvens- og sandsynlighedsværdien skal I placere scenariet i risikomatricen.

Sandsynlighed

Prioritering af risici

I skal inddele risikomatricen i tre prioriteringsområder; *'risici der ikke kan accepteres'*, *'risici der kræver nærmere overvejelse'* og *'risici der kan accepteres'*.

Med afsæt i scenariets placering indenfor prioriteringsområderne skal I drøfte om risikoen for scenariet skal medføre terrorsikkerhedstiltag.

